

Koers behouden!

Programma PWVE 2026-2030

*Visie op de samenwerking
van het platform in de periode 2026-2030*

*Vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg PWVE
d.d. 27 november 2025*

Samenvatting

Dit document beschrijft op hoofdlijnen het programma dat we binnen de samenwerking van het Platform Water Vallei en Eem (PWVE) willen organiseren in de periode 2026 tot en met 2030. Het PWVE is een samenwerking van 16 gemeenten in de Gelderse Vallei en Eem polder en Waterschap Vallei en Veluwe en functioneert als netwerkorganisatie.

Onze missie is het bevorderen van de samenwerking tussen en kennisontwikkeling bij de aangesloten partijen, met als doel het waterbeheer in onze regio te optimaliseren, in lijn met onze wettelijke zorgtaken en ten behoeve van een duurzame, klimaat robuuste en gezonde leefomgeving, voor mens en natuur!

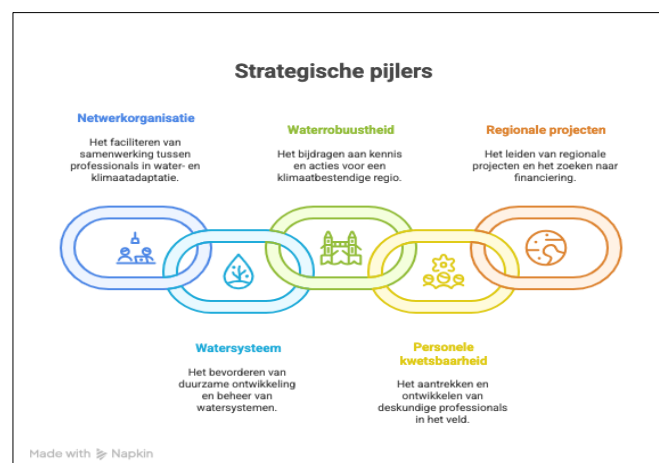
Het PWVE is in 2008 opgericht en vastgelegd in een Samenwerkingsovereenkomst Afvalwaterketen Vallei en Eem (SAVE) tussen de 17 deelnemers. In deze overeenkomst zijn zowel de gezamenlijke ambities als de afspraken over financiering vastgelegd. De verdere uitwerking krijgt vorm in meerjarige programmaplannen (van telkens vijf jaar) en in jaarlijkse werkplannen met bijbehorende begroting.

‘Koers behouden!’

In 2025 hebben we de samenwerking, in het licht van dit nieuwe koersplan, uitgebreid geëvalueerd in verschillende gremia. De conclusie was duidelijk: voortzetten van de samenwerking, in lijn met de koers van de afgelopen jaren. Dit is dan ook terug te zien in de doelen, ambities en de organisatie voor de komende vijf jaar.

Voor de periode 2026-2030 hebben we **vijf strategische pijlers** geformuleerd als beoogde resultaten van onze samenwerking:

1. **Netwerkorganisatie:** Actieve netwerkorganisatie bieden voor professionals op het gebied van water en klimaatadaptatie in de regio van de Gelderse Vallei en Eem polder, gericht op het stimuleren van samenwerking in onderzoek en uitvoering en het delen van kennis en ervaringen.
2. **Watersysteem:** Bijdragen aan een duurzame en innovatieve ontwikkeling en optimaal beheer van het watersysteem (kwantiteit en kwaliteit) waaronder de afvalwaterketen.
3. **Waterrobuust & klimaatbestendig:** Bijdragen aan kennis, beleid en acties voor een waterrobuuste en klimaatbestendige regio.
4. **Personele kwetsbaarheid:** Bijdragen aan nieuwe instroom en doorontwikkeling van deskundige en competente collega's in een stimulerende en uitdagende omgeving.
5. **Regionale projecten:** Opdrachtgever zijn namens alle deelnemers voor regionale projecten, onderzoek en subsidieaanvragen.

In het onderliggend programma worden deze pijlers nader uitgewerkt in concrete doelen, activiteiten en beoogde resultaten.

Inhoudsopgave

	Pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
- Wat ons bindt - Opbouw van dit document	
Hoofdstuk 2 Achtergrond en ontwikkelingen	6
- Bestuursakkoord Water - Rioned, monitor gemeentelijke watertaken 2024 - Waterschap Vallei en Veluwe, toekomstvisie zuiveren & influentstrategie - Provincies Gelderland en Utrecht en Vitens zijn onze strategische partners - Verkiezingen	
Hoofdstuk 3 Evaluatie PWVE	12
- Ambtelijk - Managers - Bestuurders	
Hoofdstuk 4 Programma PWVE 2026 -2030	14
- Uitgangspunten - Missie van de samenwerking - Vijf strategische pijlers - Subdoelen, activiteiten en beoogde resultaten	
Hoofdstuk 5 Organisatie & planning	20
- Organogram - Rollen en samenstelling van de gremia - Juridisch kader en werkgeverschap - Jaarplanning	
Hoofdstuk 6 Financiën	23
- Begroting 2026-2030	
Bijlagen:	
<i>Bijlage 1 Samenvatting van reacties evaluatie januari 2025</i>	
<i>Bijlage 2 Strategische samenwerkingsverbanden</i>	
<i>Bijlage 3 Werkplan en begroting PWVE 2026</i>	

Hoofdstuk 1 Inleiding

Sinds 2008 werken we als 16 gemeenten en waterschap in de regio van de Gelderse Vallei en het Eemland intensief samen binnen de kaders van het Platform Water Vallei en Eem (PWVE). Het PWVE is een netwerkorganisatie waarin wij als deelnemers samenkomen, samen opgaven definiëren, samen werken en samen kennis delen en ontwikkelen.

Ons doel en missie is het waterbeheer in onze regio te optimaliseren, in lijn met onze wettelijke zorgtaken en ten behoeve van een duurzame, klimaat robuuste en gezonde leefomgeving, voor mens en natuur.

1.1 Wat ons bindt

De Gelderse Vallei, met de flanken van de Veluwe en Utrechtse Heuvelrug en de daaraan grenzende Eemland-polder vormen het stroomgebied dat ons als partijen bindt. Aanvankelijk was dit stroomgebied het beheergebied van Waterschap Vallei en Eem, samen met de 16 gemeenten. De fusie in 2013 met Waterschap Veluwe tot Waterschap Vallei en Veluwe, heeft niets afgedaan aan de kracht van onze samenwerking. Integendeel, de samenwerking is door de jaren verder gegroeid en verbreed. Dat blijkt alleen al uit de oprichting van de gemeenschappelijke *Centrumregeling Meten & Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe* en de samenwerking in het verband van *Vallei & Veluwe Klimaatbestendig*.

In dit programma PWVE 2026-2030 leggen we als netwerkorganisatie de prioriteiten en kaders vast voor onze samenwerking in de komende 5 jaar. Onze missie is en blijft het optimaliseren van het waterbeheer in onze regio van vallei en polder. De focus blijft daarbij op de 4 K's:

- **Kwaliteit**, het waarborgen van voldoende en schoon water en een optimaal functionerende afvalwaterketen;
- **Kwetsbaarheid**, het versterken van personeel, slimme samenwerking en adequate technische systemen, als waarborgen voor continuïteit in bedrijfsvoering en om calamiteiten te voorkomen;
- **Kostenbeheersing**, door samenwerking meer efficiëntie en effectiviteit in bedrijfsvoering, inrichting van en investeringen in de waterketen en -systemen.
- **Klimaatadaptatie**, beter bestand zijn, weerbaar en veerkrachtig, tegen de uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt in onze regio, om overlast en schade zoveel mogelijk te voorkomen.

Vanuit deze doelen dragen we als gezamenlijke watersector bij aan een veilige en gezonde leefomgeving voor mens en natuur in de brede regio van de Gelderse Vallei, Utrechtse Heuvelrug, Eemland en Veluwe.

1.2 Opbouw van dit document

In hoofdstuk 2 schetsen we de achtergrond en ontwikkeling van het platform en het werkveld van water en klimaat. We kijken terug op de samenwerking van de afgelopen jaren, bespreken de belangrijkste uitkomsten van de evaluatie begin 2015 (zie bijlage 1) en nemen de conclusies mee uit de *Monitor Gemeentelijk Watertaken 2024* van Rioned en de nieuwe visie van het waterschap op zuiveren van stedelijk afvalwater.

Ook benoemen wij in dit hoofdstuk de rol van onze 3 strategische partners: Provincies Gelderland en Utrecht en drinkwaterbedrijf Vitens.

We hebben in 2025 de rol en activiteiten van het PWVE met elkaar geëvalueerd in achtereenvolgens het ambtelijk platform, het managers overleg, de regiegroep en het bestuurlijke overleg. In hoofdstuk 3 bespreken we kort de belangrijkste bevindingen.

Dit alles vormt de basis voor ons programma 2026-2030. In hoofdstuk 4 presenteren we onze missie, de vijf hoofddoelen en bijbehorende subdoelen, activiteiten en resultaten.

Nieuw is het feit dat we, nadrukkelijker dan voorheen, overkoepelende regionale projecten als PWVE willen initiëren en leiden, denk aan:

- 'Bouwstenen' voor regels en richtlijnen voor waterbeleid en klimaat adaptatie opstellen, ten behoeve van omgevingsplannen van gemeenten en waterschap.
- Regio dekkende grondwatermodellering van stedelijk gebied, in aanvulling op AZURE.
- Plan van aanpak en leidraad voor gemeenten voor uitvoering van KRW-maatregelen.
- Alle GWSW-gegevens van gemeenten en waterschap op orde brengen!

Hoofdstuk 5 gaat in op de organisatie en overlegstructuur van het platform. Deze blijft grotendeels ongewijzigd; alleen het managers overleg organiseren we voortaan niet meer standaard in de jaarplanning, maar alleen als daar concrete aanleiding of behoefte toe is. Op het gebied van KRW willen we in ons ambtelijk kernteam extra expertise organiseren. Doel is om enerzijds namens alle gemeenten richting provincies en waterschap deskundig aanspreekpunt te zijn op de KRW, als andersom richting gemeenten als adviseur op te kunnen treden.

Hoofdstuk 6 behandelt tot slot de financiën. De deelnemersbijdrage aan het PWVE blijft gelijk aan 2025 en wordt – voor gemeenten - berekend op basis van inwonersaantallen per 1 januari 2025 (CBS). Per gemeente zijn de effecten uitgewerkt in de begroting 2026.

Ook het watertraineeprogramma blijft onderdeel van de begroting als apart project.

In de bijlagen zijn achtereenvolgens opgenomen:

- Overzicht van alle 'tips', 'tops' en andere opmerkingen uit de ambtelijke evaluatie van ons platform begin 2025.
- Een korte beschrijving van andere netwerken waarin we als PWVE namens onze water- en klimaatregio aan deelnemen.
- Het *Werkplan 2026* voor het PWVE, met een beknopte beschrijving van geplande activiteiten en projecten, plus de begroting van uitgaven, inkomsten en deelnemersbijdragen. In het werkplan is ook rekening gehouden met de extra ondersteuningsbijdrage van de Provincie Gelderland voor de DPRA-werkregio's (€49.500,- per werkregio, prijspeil 2025)

Dit programma biedt richting voor 2026-2030, maar houdt ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in klimaat, regio en watersector. Het plan is besproken in het ambtelijk en managementoverleg en wordt op 27 november 2025 ter vaststelling voorgelegd aan het bestuurlijk overleg PWVE.

Hoofdstuk 2. Achtergrond en ontwikkelingen

De samenwerking binnen het platform bestaat al sinds 2008. Doel van dit hoofdstuk is aan te geven welke ontwikkelingen relevant zijn voor de samenwerking en het programma 2026-2030.

2.1 Bestuursakkoord Water

In 2008 besloten gemeenten en toenmalige waterschap Vallei & Eem structureel samen te gaan werken in het Platform Water Vallei en Eem, mede in aanloop naar het landelijk inzet op meer samenwerking en sturing in de waterketen. In 2011 sloten Rijk, IPO, VNG, UvW en Vewin het Bestuursakkoord Water (BAW). Drie doelen stonden daarin centraal: veiligheid tegen overstromingen, een goede kwaliteit van water en voldoende zoetwater.

Het BAW gaf een extra impuls aan de samenwerking in het PWVE, waaronder ook een taakstellende opdracht voor ‘minder-meerkosten’ in de aanleg en vervanging van het rioolsysteem. In het Bestuursakkoord Water is afgesproken om de doelmatigheid van het waterbeheer te vergroten. Minder bestuurlijke drukte, heldere verantwoordelijkheden, slim en kosteneffectief samenwerken, staan centraal in deze afspraken.

In 2018 zijn de afspraken uit het BAW herbevestigd en aangevuld naar aanleiding van actuele ontwikkelingen. Zo wordt aangedrongen op het beter benutten van de digitale mogelijkheden in monitoring en besturing van de afvalwaterketen en het watersysteem als geheel. Tegelijkertijd wordt de noodzaak voor betere cybersecurity geagendeerd. Blijvende zorg is er omtrent voldoende personele bezetting en vakmanschap, samenwerking moet mogelijkheden bieden om kwetsbaarheden te verminderen en efficiëntie te vergroten. Tot slot is de implementatie van de Omgevingswet benoemd als extra opgave om daar ook de waterzorg, zowel kwantitatief als kwalitatief, goed in te verankeren.

De aandachtspunten uit het BAW zijn nu nog steeds relevant voor gemeenten en waterschappen en hun samenwerking in het platform.

2.2 Rioned: monitor gemeentelijke watertaken 2024

In de *monitor gemeentelijke watertaken 2024* van Stichting Rioned is helder samengevat waar de sector voor staat en wat de uitdagingen zijn voor de nabije toekomst. Over het algemeen is dat voor onze regio niet anders dan in de rest van het land (hoewel bij ons verzilting van de bodem en verzakking van veengebieden gelukkig geen issues zijn die de agenda bepalen).

Uit de gegevens van nagenoeg alle Nederlandse gemeenten komt stichting Rioned in de monitor tot de conclusie: ‘de sector doet ertoe!’ Met als ondertitel: ‘[Werk aan de winkel!](#)’.

Rioned schetst 4 uitdagingen in de monitor:

A: Gezonde en schone leefomgeving staat onder druk

Bevolkingsgroei, woningbouw en toenemende economische activiteit doet de vraag naar schoon en zoetwater stijgen. Tegelijkertijd vraagt dit extra verwerkingen en zuivering. De kwaliteit van ons oppervlaktewater is nog steeds onvoldoende en ook bronbescherming van grondwater is een toenemende zorg. De nieuwe EU-richtlijnen voor de verwerking van afvalwater stelt strengere eisen voor de verzameling, verwerking en monitoring. Momenteel wordt dat verwerkt in

landelijke regelgeving. Maar gemeenten en waterschappen dienen zich voor te bereiden op strengere eisen.

B: Klimaatverandering, een enorme klus.

De effecten van klimaatverandering laten zich steeds meer gelden. Extreme hitte en droogte leiden tot grote vraag en schaarste aan schoon en zoet water. Grondwaterbeheer is op de agenda gekomen. Klimaatbuien leiden tot lokaal overlast en schade. De aanvoer van water uit de grote rivieren vertonen een steeds grilliger patroon. En zeespiegelstijging vormt steeds meer een nieuwe bedreiging. De overheid kan en wil dit niet alleen oplossen.

Ook particuliere grondeigenaren, bewoners en bedrijven zullen zich verdergaand moeten aanpassen aan het veranderende klimaat.

C: Meer mensen en meer geld nodig.

Water vraagt steeds meer ruimte, in een land waar dat schaars is. Projecten in stedelijk en landelijk gebied vragen daarom een integrale aanpak en werk-met-werk combinaties. Dat vraagt nieuwe en andere manieren van werken, extra competenties en tijd om processen goed af te stemmen met meer stakeholders in de omgeving. De komende jaren staan de lagere overheden voor fikse bezuinigingen als gevolg van het 'ravijnjaar 2026'. Slimmer programmeren, faseren en samenwerken wordt belangrijker. Dat staat nog los van de vergrijzing, die ook onze sector treft.

D: De tijd dringt.

Het bovenstaande leidt ertoe dat de opgaven bij gemeenten groeien. Maar Rioned constateert dat het tempo om deze af te kunnen handelen, achterloopt bij de opgaven. Rioned signaleert over het geheel een structurele onderbezetting in ons vakgebied met zo'n 25%. Daarvan weten gemeenten zo'n 12% op te vangen met tijdelijke inhuur en integrale aanpak. De rest van de opgaven stellen we uit.

2.3 Waterschap Vallei en Veluwe: Toekomstvisie zuiveren & influentstrategie

Ook Waterschap Vallei en Veluwe oriënteert zich op de toekomst en heeft in 2025 een visie uitgebracht op ontwikkelingen van haar kerntaak 'zuiveren van afvalwaterstromen'. Dit raakt een belangrijk deel van ons werk in de regio Vallei & Eem en de samenwerking in het platform.

Het waterschap schetst gelijklopende trends als Rioned, met een groei aan vervuilingseenheden enerzijds (uit bevolkingstoename en meer bedrijfsmatige lozingen) en verscherpte EU-richtlijnen en landelijke eisen voor het zuiveren anderzijds.

Trends die het waterschap verder signaleert rondom afvalwaterstromen zijn onder andere:

- Medicijnresten en (zeer) zorgwekkende stoffen moeten op termijn ook uit afvalwater kunnen worden gescheiden.
- Afvalwater is steeds meer een kostbare grondstof die we willen behouden en hergebruiken.
- We moeten meer stappen zetten in de inrichting en het beheer van een circulair en duurzaam watersysteem, in lijn met nationale doelstellingen.
- Kansen en bedreigingen spelen ook hier met verdergaande digitalisering van bedrijfsvoering
- Personele kwetsbaarheid.

Een belangrijk element uit de toekomstvisie is de 'influëntstrategie'. Hoe kan het waterschap met haar partners zoals gemeenten meer grip krijgen op de kwantiteit en kwaliteit van de afvalwaterstroom die naar de zuiveringen toegaat. 'Samen op weg naar de waterketen van de toekomst' is dan ook de ondertitel van de influentstrategie. De strategie geeft richting en handvatten om daarin als waterschap en gemeenten samen in op te trekken.

N.B. uitvoering vraagt maatwerk en individuele afspraken tussen waterschap en gemeenten, omdat niet alles overal tegelijkertijd in gang gezet kan worden. Zo is capaciteit niet altijd voorhanden, of ligt urgentie bij andere zaken.

Inluentstrategie samengevat (1)

De aanleiding voor de influentstrategie is tweeledig. Enerzijds zijn er wettelijke taken en aangescherpte eisen vanuit de Omgevingswet, Kaderrichtlijn Water en de herziene Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Anderzijds is er een gezamenlijke ambitie om waterkringlopen te sluiten en te werken aan een duurzame, waterinclusieve leefomgeving. Het waterschap en de gemeenten beseffen dat deze opgave alleen kan slagen door intensieve samenwerking. De influentstrategie is dan ook geen statisch beleidsdocument, maar een dynamisch programma waarin partners elkaar opzoeken, kennis delen en samen verantwoordelijkheid nemen voor het hele traject: van bron tot zuivering en hergebruik.

a. Wettelijke kaders

De wettelijke kaders vormen het fundament onder de samenwerking. Verantwoordelijkheden voor het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater zijn expliciet vastgelegd in de Omgevingswet. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, hemelwater en heeft een zorgtaak voor grondwater. Waterschappen dragen zorg voor de zuivering van stedelijk afvalwater en verantwoordelijkheid voor de waterkwaliteit. Deze taken zijn nauw met elkaar verweven, waardoor afstemming en duidelijke afspraken essentieel zijn. Afvalwaterakkoorden en gezamenlijke visievorming zorgen voor een heldere taakverdeling en moet voorkomen dat verantwoordelijkheden tussen wal en schip raken.

De Kaderrichtlijn Water en de herziene Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater stellen daarnaast steeds strengere eisen aan de kwaliteit van het gezuiverde effluent, met bijzondere aandacht voor nutriënten, microverontreinigingen en energieneutraliteit. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van bron tot zuivering en verder.

Influentstrategie samengevat (2)

b. Huishoudelijk afvalwater

Het aantal huishoudens in onze platformregio blijft komende decennium groeien. Dat leidt tot een forse toename van het aanbod aan afvalwater, waarbij nu al in sommige zuiveringskringen de maximaal mogelijke verwerkingscapaciteit wordt bereikt. Naast technische uitdagingen vraagt het waterschap ook aandacht voor bewustwording bij inwoners. Campagnes over wat wel en niet in het riool thuishoort, het belang van waterbesparing en het voorkomen van medicijnresten in het afvalwater zijn onmisbaar. Samenwerking met woningcorporaties en ontwikkelaars kan ervoor zorgen dat nieuwe woningen zo waterzuinig mogelijk worden gebouwd. Ook wordt verkend of decentrale zuiveringen in specifieke situaties een meerwaarde kunnen bieden, mits het beheer professioneel kan worden georganiseerd.

Het voorkomen en herstellen van foutaansluitingen in de riolering is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het waterschap wil breder kijken naar emissies uit de gehele waterketen. Foutieve aansluitingen kunnen leiden tot vervuiling van het oppervlaktewater en gezondheidsrisico's voor bewoners. Hierin dienen gemeenten en waterschap samen op te trekken, bijvoorbeeld door gezamenlijke voorlichtingscampagnes en het delen van onderzoekskosten.

c. Bedrijfsmatig afvalwater

Bedrijven lozen vaak via het gemeentelijk riool, waardoor hun afvalwater uiteindelijk bij de RWZI's terechtkomt. Dit brengt risico's met zich mee voor de werking van de zuiveringsinstallaties, zeker als het gaat om microverontreinigingen of piekbelastingen. Samenwerking van gemeenten, omgevingsdiensten en het waterschap is essentieel in vergunningverlening, toezicht en handhaving. Door kennis te delen, gezamenlijk beleid te ontwikkelen en actief contact te onderhouden met bedrijven, wordt de invloed van bedrijfsmatige lozingen beter beheersbaar.

Ook met innovatieve samenwerkingsvormen, zoals waterrotondes en subsidieregelingen, kunnen we bedrijven stimuleren om water te besparen en afvalwater te hergebruiken. Het uitgangspunt is altijd: bronaanpak boven zuiveren. Alleen wat niet aan de bron kan worden voorkomen, komt in aanmerking voor collectieve zuivering.

d. Hemelwater: afkoppelen en bewust omgaan met regenwater

Schoon regenwater hoort niet in het riool of op de zuivering. Het waterschap wil samen met gemeenten, woningcorporaties en bedrijven grootschalig regenwater afkoppelen. Dit leidt tevens tot vermindering van de hydraulische belasting op het riool en de zuivering. Ook kunnen overstorten hiermee voorkomen worden. Dit vraagt om gezamenlijke investeringen, formele samenwerkingsafspraken en monitoring van de effecten. Ook pleit het waterschap voor het actief blijven betrekken van burgers via campagnes en subsidieregelingen voor afkoppelen en hergebruik van regenwater. Kwaliteit van het afstromende hemelwater en het effect op bodem- en grondwaterkwaliteit zijn belangrijke aandachtspunten.

e. Rioolvreemd water: samen op zoek naar de bron

Rioolvreemd water – schoon grondwater of oppervlaktewater dat via lekkages of foutieve aansluitingen in het riool terechtkomt – vormt een extra belasting op het systeem. Door de inzet van gezamenlijke analysetools en het delen van data krijgen gemeenten en waterschap steeds beter zicht op de herkomst en omvang van deze stromen. Concrete maatregelen, zoals het relinen van riolen, het plaatsen van terugslagkleppen of het aanpassen van peilbeheer, wil het waterschap gezamenlijk (verder) oppakken. Een kerngroep binnen het waterschap monitort samen met gemeenten de voortgang en deelt kennis en ervaringen, zodat de aanpak steeds effectiever en systematischer wordt.

f. Beheer, sturing en incidenten: continuïteit door professionalisering

Het beheer van de afvalwaterketen vraagt om voortdurende professionalisering. Transportleidingen en gemalen gaan richting het einde van hun levensduur en moeten tijdig worden vervangen of aangepast. Door gezamenlijke monitoring, real-time sturingssystemen en het opstellen van incidentenplannen wordt de continuïteit van de keten gewaarborgd. Incidenten – van overstortingen tot leidingbreuken – worden sneller en effectiever aangepakt dankzij heldere afspraken en gezamenlijke voorbereiding. Dit vraagt om een cultuur van open communicatie, vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid.

2.4 Provincies Gelderland en Utrecht en drinkwaterbedrijf Vitens zijn onze strategische partners

Het PWVE is actief in het werkgebied van beide provincies en het drinkwaterbedrijf Vitens. Hoewel deze partijen niet de samenwerkingsovereenkomst onder het platform hebben ondertekend, zijn zij weldegelijk nauw verbonden met de doelstellingen en activiteiten van het platform. Ambtelijk en bestuurlijk zijn ze ook regelmatig aanwezig bij de activiteiten en vergadering van het platform. Zowel voor afstemming en samenwerking op thema's en activiteiten van het platform als geheel, als voor contact met de individuele gemeenten en het waterschap.

Provincies Gelderland en Utrecht hebben elk een uitgesproken en ambitieus programma voor Klimaatadaptatie. Samenwerking daarin organiseren we deels via het brede netwerk van *Vallei en Veluwe Klimaatbestendig*, waar zij ambtelijk en bestuurlijk deel van uitmaken.

Maar ook in het PWVE komen de thema's en activiteiten rechtstreeks en regelmatig aan de orde, zeker waar een duidelijke link is met het waterbeheer, inrichting openbare ruimte en water en bodem sturend.

Provincie Gelderland is bovendien namens beide de opdrachtgever voor de uitvoering van de bovenregionale stresstest voor extreme neerslag (de 'Limburg-bui'). De uitkomsten van die stresstest worden onderdeel van onze regionale *klimaat-effect atlas Vallei en Veluwe* en zal zijn doorwerking krijgen in ons klimaatdiscussies komende jaren.

Provincie Gelderland heeft 5 DPRA-werkregio's binnen haar grenzen, voor provincie Utrecht zijn dat er 3. Beide provincies organiseren sinds kort periodieke afstemmingsoverleg met de coördinatoren van deze werkregio's, waar wij als PWVE uiteraard aan deelnemen. Dat zal komende jaren zeker zijn voorzetting krijgen.

In het huidige coalitieprogramma van de Provincie Gelderland is voor de 5 werkregio's een structureel jaarlijks werkbudget ter beschikking gesteld voor de ondersteuning en organisatie van activiteiten op het gebied van Klimaatadaptatie. Als PWVE kunnen wij rekenen op €49.500 jaarlijkse bijdrage (prijspeil 2025). Deze bijdrage hebben we in het werkplan van 2026 opgenomen (zie bijlage) voor een extra projectmedewerker in het kernteam en activiteiten in het platform op Klimaatadaptatie.

Drinkwaterbedrijf Vitens is strategische partner in ons platform als het gaat om (drink)waterbesparing en grondwaterbescherming. Vitens maakt al een aantal jaren duidelijk dat de leveringszekerheid van voldoende en schoon drinkwater onder druk staat, ook in onze regio. Met de acties 'waterzuinige industrie' en 'bouwtafel waterzuinige wijken' zetten we gezamenlijk in op concrete projecten zoals de 'waterrotonde Nijkerk-Putten'. Komende jaren willen we verder gaan in die lijn, mede geïnitieerd vanuit het samenwerkingsverband van *Vallei en Veluwe Klimaatbestendig*.

2.5 Verkiezingen

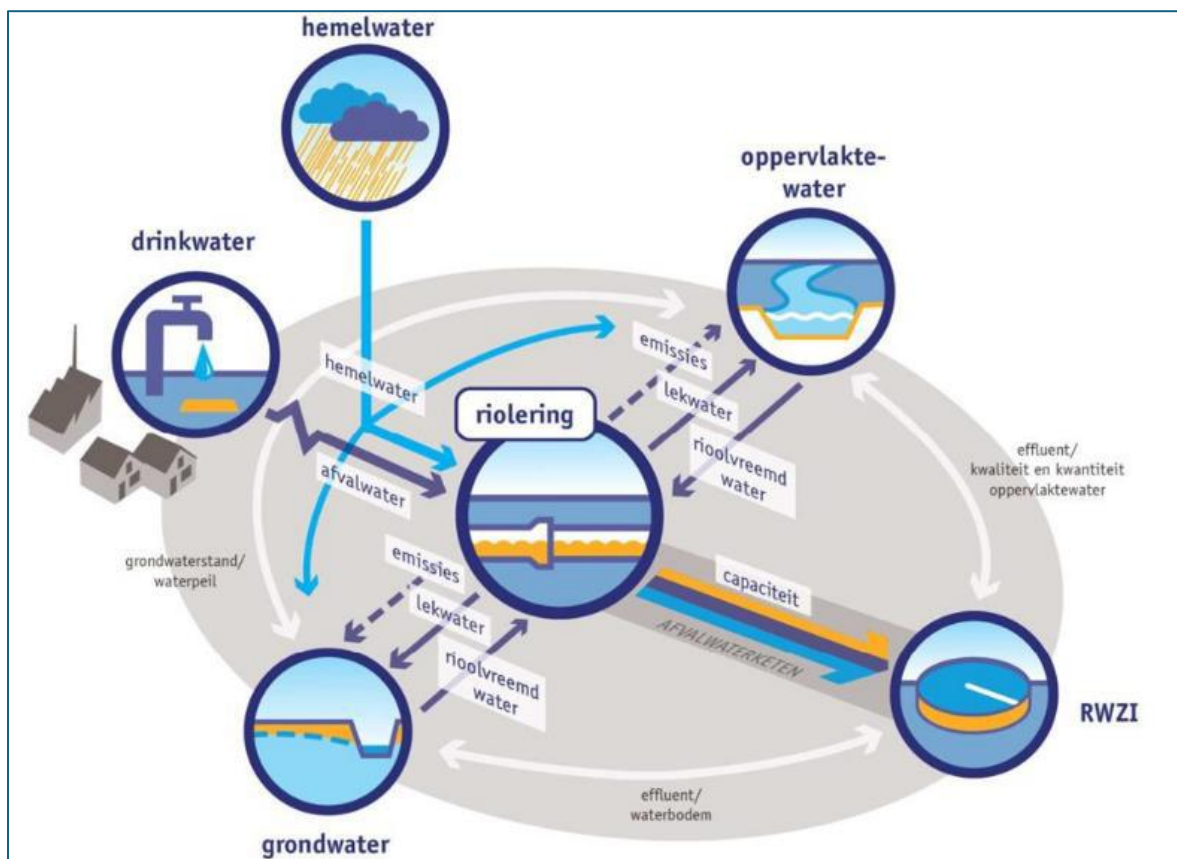
In 2026 - 2030 vinden er diverse politieke verkiezingen plaats:

- 18 maart 2026 Gemeenteraadsverkiezingen
- 2027 verkiezingen Provinciale Staten en de Waterschappen
- 2030 Gemeenteraadsverkiezingen

De uitslag van deze verkiezingen zal zijn doorwerking hebben in het beleid van gemeenten, Waterschap Vallei en Veluwe en de provincies als onze partners.

De uitkomsten kunnen effect hebben op de dossiers die ook voor ons werk relevant zijn. Maar dat laat zich nu niet raden. Bovendien zal de basis van onze samenwerking op de wettelijke 'zorgtaken' voor de waterhuishouding en Klimaatadaptatie een stabiliserende factor zijn.

In ons Koersplan 2026-2030 houden we vooralsnog geen rekening met mogelijke uitkomsten voor wat betreft onze doelstellingen, ambities en activiteiten.

Hoofdstuk 3. Evaluatie PWVE

3.1 Ambtelijk

Begin 2025 hebben we **ambtelijk** de voortgang in het PWVE met elkaar geëvalueerd aan de hand van de methodiek van 'het wereldcafé'.

Drie vragen stonden hierbij centraal:

1. Tops: wat gaat goed en willen we behouden?
2. Tips: wat kan anders /beter?
3. Anders: waar zouden we ook aandacht aan kunnen/moeten schenken? Wat wil je meegeven voor het nieuwe koersplan?

In de *bijlage 1* zijn alle reacties bijgezet in een schema.

Belangrijkste uitkomst is dat men graag door wil gaan op de huidige weg van de afgelopen jaren; qua bijeenkomsten, informatie en kennisdeling, ontmoeting en samenwerking.

Samengevat: koers behouden!

Deelnemers van het ambtelijk platform zijn tevreden over de manier waarop het platform functioneert. Wel is er de wens uitgesproken om meer kennis en ervaring uit te wisselen over praktische uitvoering, kostencalculaties en technische oplossingen in de waterketen. De frequentie van werk- en locatiebezoeken mag omhoog. En waterkwaliteit en ecologie zijn onderwerpen die meer aandacht mogen krijgen. Verder is de noodzaak uitgesproken om te blijven inzetten op instroom van nieuwe mensen.

3.2 Managers

Ook in het managers overleg van mei dit jaar is kort gesproken over het nieuwe programma. De aanwezige managers gaven aan dat het PWVE wat hen betreft goed op koers ligt en geen aanleiding te zien voor grote veranderingen.

Wel is men kritisch over nut en noodzaak van het eigen managers overleg. De steeds zeer lage opkomst is daar ook tekenend voor, er valt voor managers weinig extra's te halen tijdens deze meetings. Bovendien krijgt men positieve reacties terug van de eigen medewerkers over de activiteiten van het platform. Aldus ziet men weinig aanleiding om als managers apart bijeen te komen, tenzij de omstandigheden daarom vragen.

Het voorstel is dan ook om managers voortaan hooguit schriftelijk te consulteren waar nodig. Daarnaast zijn en blijven de managers van harte uitgenodigd voor de jaarlijkse *Platformmiddag* op de eerste donderdag van september en de jaarlijkse *Klimaattop Vallei en Veluwe* in december.

3.3 Bestuurders

In het bestuurlijk overleg van 10 juli 2025 is ook kort gesproken over het functioneren van het platform, mede in relatie tot het jaarverslag 2024.

Bestuurders zijn tevreden over de betrokkenheid en de relevantie van het platform. Er is overeenstemming over continuering van de huidige koers en inhoud van het platform.

Ondersteuning en samenwerking op de 'water-zorgtaken' van gemeenten en waterschap blijft essentieel. Klimaatadaptatie blijft eveneens volop van betekenis. Daarbij past ook meer aandacht voor drinkwaterbesparing en grondwaterbescherming, kwantitatief en kwalitatief.

Ook zien de bestuurders de KRW als nieuw en extra aandachtspunt voor gemeenten en waterschap om op te pakken binnen het platform de komende jaren.

Twee keer per jaar is er een bestuurlijke bijeenkomst, gekoppeld aan vaststellen van het jaarverslag of het vaststellen van het werkplan voor het komende jaar. Deze overleggen zijn via TEAMS en hebben ook steeds een stevig inhoudelijk thema op de agenda.

Tijdens de jaarlijkse *Platformmiddag* in september en de *Klimaattop Vallei en Veluwe* in december is er verder alle gelegenheid voor fysieke ontmoeting en kennisdeling.

Platform excursie naar Veenendaal-Oost

Hoofdstuk 4. Programma 2026-2030

In de voorgaande hoofdstukken hebben we achtergrond geschetst van de samenwerking in het PWVE, de uitkomsten van onze evaluaties (zie ook *bijlage 1*) en ontwikkelingen in onze werkveld en samenwerkingen. Al deze informatie vormt de basis voor het programma PWVE voor de komende 5 jaar.

4.1 Uitgangspunten:

1. **Koers behouden:** verder gaan op de huidige weg qua opzet en organisatie.
2. De **SOK SAVE** (samenwerkingsovereenkomst stedelijk afvalwater Vallei en Eem, 2008/2013) is het overkoepelende (juridische) kader voor onze samenwerking.
3. De doelstellingen uit de SOK SAVE en het beleid van de afgelopen jaren blijven de **leidende principes** voor het platform:

De samenwerking is gericht op “winst” op de volgende aspecten:

- vergroting van de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering van de wettelijke ‘water- zorgtaken’ van gemeenten en waterschap voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater.
- kostenbesparingen in de afvalwaterketen;
- versterken van (water-)weerbaarheid en veerkracht voor de verandering van het klimaat, ter vermindering van de kans op overlasten schade;
- vermindering van de personele kwetsbaarheid;
- vergroting van het innovatievermogen.

Het platform is een netwerkorganisatie, daarbinnen houdt iedere overheid haar autonomie en eigen verantwoordelijkheid.

Het platform ondersteunt de deelnemers, maar heeft zelf geen besluitvormende status. Beleid, kaders en werkplannen voor het platform worden op basis van consensus vastgesteld in het bestuurlijk overleg.

4.2 Missie van de samenwerking:

Onze missie als PWVE blijft daarmee onveranderd en nog steeds actueel en relevant; door samenwerken en kennis delen het waterbeheer optimaliseren ten behoeve van een duurzame, klimaatrobuuste en gezonde leefomgeving, voor mens en natuur!

4.3. Vijf strategische pijlers

Voor de periode 2026-2030 hebben we vijf strategische pijlers geformuleerd als hoofddoelen van onze samenwerking:

1. **Netwerkorganisatie:** Actieve netwerkorganisatie bieden voor professionals op het gebied van water en klimaatadaptatie in de regio van de Gelderse Vallei en Eemland, gericht op het stimuleren van de samenwerking in onderzoek en uitvoering en het delen van kennis en ervaringen.
2. **Watersysteem:** Bijdragen aan een duurzame en innovatieve ontwikkeling en optimaal beheer van het watersysteem (kwantiteit en kwaliteit) en de afvalwaterketen .
3. **Waterrobuust & klimaatbestendig:** Bijdragen aan kennis, beleid en acties voor een waterrobuuste en klimaatbestendige regio.
4. **Personele kwetsbaarheid:** Bijdragen aan nieuwe instroom en doorontwikkeling van deskundige en competente collega’s in een stimulerende en uitdagende omgeving.
5. **Regionale projecten:** Opdrachtgever zijn namens alle deelnemers voor regionale projecten, onderzoek en subsidieaanvragen.

4.4 Subdoelen, activiteiten en beoogde resultaten

Stichting Rioned constateerde al in de monitor voor stedelijk water dat ons werk relevant en veel omvattend is. Op de 5 pijlers geven we hieronder een overzicht van onderwerpen, ambities en activiteiten die we de komende 5 jaar willen agenderen in ons Platform. Dat doen we tijdens de ambtelijke bijeenkomsten, in de waterteams, in bilaterale overleggen van gemeenten en waterschap, in webinars en/of bij trainingen in de Platformacademie. Er is overigens een groot verband tussen de diverse onderwerpen, dat betekent dat bij één aspect al gauw een veelheid aan onderwerpen en doelen aan bod komen.

1. **Netwerkorganisatie**

- **Bijeenkomsten en activiteiten**

- We organiseren jaarlijks minimaal 5 ambtelijke en 2 bestuurlijke bijeenkomsten, plus onze traditionele Platformmiddag voor het hele netwerk op de eerste donderdag van september.
- Bij voorkeur 'live' in onze regio, maar ook via Teams als dat efficiënter is.
- Voor managers organiseren we vanaf 2026 in principe geen aparte bijeenkomsten meer, tenzij daar onverhoopt aanleiding toe is. De managers zijn meer dan welkom op de reguliere activiteiten als de Platformmiddag in september en de ambtelijke bijeenkomsten.
- We stimuleren de regelmatige bijeenkomsten van de afvalwaterteams. Informatie en kennis uit deze samenwerkingen agenderen we in het ambtelijk platform en vice versa.
- Gedurende het jaar zijn er tevens allerhande activiteiten waar onze mensen elkaar ontmoeten, kennis delen en/of in projecten deelnemen.

- **Deelnemers en partners**

- Partnerorganisaties als beide provincies en Vitens zijn welkom op onze bijeenkomsten.
- Presentaties van commerciële partijen zijn alleen mogelijk op introductie van een van de deelnemers aan het PWVE én wanneer dit past binnen het kader van kennisdeling en/of samenwerking. Wij zijn geen podium voor productpresentaties.
- **Communicatie en kennisdeling**
 - Communicatie via nieuwsbrieven en de website is primair gericht op de eigen deelnemers en staat in het teken van informatie en kennisoverdracht.
 - De website fungeert ook als digitale bibliotheek van onderzoeksrapporten, activiteiten en presentaties.
 - Via een persoonlijke inlogcode op de website kunnen deelnemers toegang krijgen tot de professionele contactgegevens van collega's bij gemeenten en waterschappen.
 - Filmpjes en foto's van activiteiten en projecten worden openbaar toegankelijk op de website geplaatst, tenzij iemand daar expliciet bezwaar tegen maakt.

2. Watersysteem

- We onderscheiden de 4 waterstromen (afval-, hemel-, grond en oppervlaktewater), maar kijken ook naar de interactie tussen deze eenheden.
- **Optimalisatie van de afvalwaterketen** bestrijkt een scala aan onderwerpen die we komende 5 jaar met regelmaat agenderen in het Platform:
 - Ontwerp, aanleg en aanbesteding; duurzaam, circulair en kosteneffectief.
 - Risicobewust beheren, slimme inspecties, duurzame onderhoudsmethoden, calamiteitenplannen.
 - Invoeren GWSW en centraal deponeren en ontsluiten van rioolgegevens.
 - Influentstrategie: opsporen en verhelpen van foutaansluiting, afkoppelen van hemelwater, terugdringen van rioolvreemd water en meer.
 - KRW-doelen; vermindering van effecten van overstorten, vergunning en handhaving op indirecte bedrijfsmatige lozingen, campagne naar inwoners over bewust rioolgebruik en waterbesparing, ecologie en biodiversiteit.
- **Hemelwater vasthouden**, bergen of tenslotte afvoeren, blijft de trits die ons werk zal bepalen:
 - Zoveel mogelijk afkoppelen en infiltreren, publiek en particulier.
 - Vermindering kwetsbaarheid voor extreme neerslag en piekbuien, dat vraagt om lokaal om aanpassingen, buffercapaciteit en/of weerstandsvermogen.
- **Grondwater fluctuaties in beeld** gaat over het vergroten van onze kennis en inzicht over de fluctuaties, gericht op behoud, bescherming van het grondwater, maar ook voorkomen van overlast:
 - Beperking grondwateroverlast in stedelijk gebied en communicatie naar inwoners.
 - Grondwater in beeld: meten, monitoren en modelleren van grondwaterstromen in landelijk en stedelijk gebied
 - Afstemming, toezicht en handhaving op grootschalige onttrekkingen (in VVK verband).
- **Voldoende, schoon en veilig oppervlaktewater** voor mens en natuur, dat blijft het streven komende jaren:
 - KRW-doelstellingen voor chemische en ecologische kwaliteit van ons water
 - Aanpak kroos, exoten en ziekteverwekkers

- Weerbaar voor de effecten van klimaatextremen, met te veel, of te weinig, of te warm water.

3. Waterrobuuste en klimaatbestendig regio

In 2050, daar willen we als platform aan bijdragen.

- **Doel en richting:**

- Wij geven lokaal en regionaal invulling aan de doelstelling van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Vanuit onze achtergrond in (stedelijk) water ligt het zwaartepunt bij een klimaatrobuust watersysteem en waterweerbare omgeving, met als doel overlast en schade voor mens en natuur zoveel mogelijk te voorkomen.
- Water en bodem sturend, voor een duurzame en klimaatbestendige gebiedsontwikkeling! Als platform willen we dit onderwerp blijvend op de agenda houden.

- **Kennisdeling en uitvoering**

- Eind 2025 zijn de actuele Klimaat-effectatlas Vallei en Veluwe en de bovenregionale stresstest opgeleverd. In de periode 2026-2030 vertalen gemeenten en waterschap dat naar lokale knelpunten en risico's. Als platform delen we onderling inzichten, kennis en ervaringen met impactanalyses, risicodialogen en de vertaling naar lokaal beleid en uitvoering.
- We werken aan de uitwisseling en versterking van kennis en competenties bij beleidsadviseurs water en ruimtelijke ordening, zodat zij met succes en impact een adviserende rol kunnen spelen bij kleine en grote gebiedsontwikkelingen.
- Vanuit de samenwerking in V&VK organiseren we regionale kennisbijeenkomsten met steun van de landelijke stuurgroep DPRA (mogelijk gemaakt door de landelijke vrijval in het budget voor de Impulsregeling DPRA).
- Als platform zijn we alert op het halen en delen van inzichten en ervaringen van andere werkregio's.

- **Brede klimaatopgaven**

- In het samenwerkingsverband van Vallei & Veluwe Klimaatbestendig agenderen we bij voorkeur ook de adaptatie op de andere klimaatdossiers: hitte, droogte, gezondheid, biodiversiteit en veiligheid (natuurbrandrisico's en overstromingen).

- **Samenwerking met partners**

- We zien een rol voor en de ambitie bij andere partijen, zoals beide provincies, om de regie en trekkersrol te nemen op thema's als hitte, (drink)waterbeschikbaarheid, klimaatrechtvaardigheid, wijkaanpak en gebiedsontwikkeling.
- We geven graag het podium in ons PWVE aan onze partners om kennis en ervaringen uit hun programma's en projecten te delen met onze achterban, waar dat wenselijk en vruchtbaar lijkt.

4. Personele kwetsbaarheid

Nieuwe instroom en doorontwikkeling in kennis en kunde.

- Het platform biedt een professionele omgeving voor de waterprofessionals van gemeenten en waterschap . Vakmanschap en kennisontwikkeling staan hierbij centraal. Door inspirerende praktijkvoorbeelden (of soms minder geslaagde projecten) een podium te geven binnen het ambtelijk platform stimuleren we leren mét en ván elkaar.
- Jaarlijks organiseren we ten minste 3 activiteiten onder de vlag van de **PlatformAcademie**. Dit omvat onder meer werkbezoeken, in-company trainingen of expertmeetings over specifieke thema's, bij voorkeur aangedragen vanuit de achterban.
- We onderzoeken of er behoefte is aan en voldoende meerwaarde voor een **PlatformJong**-netwerk, waarin de jonge professionals bij gemeenten en waterschap elkaar makkelijk, laagdrempelig, kunnen vinden. Om op hun eigen manier, hun ervaringen te delen, hun vragen te kunnen stellen en/of intervisie te organiseren. Doel is om te helpen in het snel je weg te vinden en te aarden in deze specifieke werkomgeving.
- We streven ernaar jaarlijks minimaal 2 stagiaires vanuit relevante HBO- of WO-opleidingen een plek te bieden bij een van onze organisaties of in het kernteam. Hiermee krijgen studenten de mogelijkheid om kennis te maken met ons werkveld, terwijl zij andersom bijdragen aan onderzoek en ondersteunende werkzaamheden.
- De samenwerking met het **Nationaal Water- en Bodemtraineeship** wordt gecontinueerd. Ons streven is jaarlijks minimaal 2 trainees bij onze organisaties of het kernteam te plaatsen.
- Daarnaast bieden we jaarlijks een projectgroep vanuit het Nationaal Water- en Bodemtraineeprogramma de gelegenheid om een onderzoeksopdracht in onze regio uit te voeren. Hiermee vergroten we de bekendheid met onze organisaties en het werkgebied.
- Met filmpjes en artikelen in onze media en website richten we ons ook op externe lezers c.q. bezoekers van onze site, met als doel zichtbaarheid en promotie van ons werk en organisaties.

5. Regionale Projecten

Initiator en opdrachtgever zijn voor regionale c.q. overkoepelende projecten, onderzoek en/of subsidieaanvragen.

- Binnen het kernteam is expertise en menskracht beschikbaar om de opdrachtgeversrol te vervullen voor regionale projecten, onderzoeksopdrachten en subsidieaanvragen. In het kernteam organiseren we een rol voor projectleiding, naast of in combinatie met de rol van de programma manager.
- Provincie Gelderland heeft een structureel jaarlijkse bijdrage beschikbaar gesteld van € 49.500,- voor elk van de 5 DPRA-werkregio's, ter ondersteuning van de uitvoering van klimaatprogramma. Dit versterkt de mogelijkheid om vanuit het

kernteam een rol te nemen als opdrachtgever en/of projectleider van regionale projecten rond het thema Klimaatadaptatie.

- Als platform kunnen we ook in 2026 nog een beroep doen bij de provincie Gelderland op een incidentele DPRA-subsidie van circa €100.000,- voor regionale klimaatadaptatie projecten. Vanuit het kernteam zullen we daar voorstellen voor doen en een aanvraag indienen.
- De volgende regionale en overkoepelende projecten zijn al in gang gezet of staan op de rol om de komende 5 jaar als PWVE-kernteam op te pakken:

1. **DPRA-Impulsregeling.** Vanuit het kernteam bewaken we de voortgang en afronding (einde 2027) van de DPRA-Impulsregeling, in samenwerking met onze ‘kassier’ voor deze regeling, zijnde gemeente Amersfoort.
2. **Grondwatermodellering stedelijk gebied.** Het PWVE is opdrachtgever voor het project grondwatermodellering van stedelijk gebied van de gemeenten in onze werkregio. Dit model is een aanvulling op en verfijning van het regionale AZURE-grondwatermodel. In de periode 2025 tot en met 2027 wordt de ondergrond van al het bebouwd gebied in kaart gebracht en op grondwaterfluctuaties gemodelleerd. Het beheer van de applicatie komt uiteindelijk bij het waterschap.
Dit project is mede mogelijk door een incidentele subsidie van de provincie Gelderland.
3. **Water en klimaat in omgevingsplannen.** Als PWVE willen we een werkgroep opzetten om een set van regels en richtlijnen op te stellen voor waterbeleid en klimaat adaptatie - ‘bouwstenen’ - die als voorbeeld kunnen dienen voor gemeenten en waterschap om over te nemen in hun omgevingsplannen. We huren externe deskundigheid in om de werkgroep te versterken en voor het opstellen van het uiteindelijke rapport. Ook nodigen we vertegenwoordigers van de Noord- en Oost-Veluwe uit om mee te doen, zodat er een uniforme set van ‘bouwstenen’ komt voor het hele beheergebied van het waterschap.
4. **Handvatten voor gemeenten voor de KRW.** Gemeenten zijn zich steeds meer bewust dat ook zij maatregelen kunnen en moeten nemen, om bij te dragen aan de doelstellingen van de KRW. Maar hoe en wat precies, is nu nog onduidelijk.

Samen met provincies en het waterschap willen we overzicht, kennis en regie organiseren in regionaal verband. Dit moet leiden tot een plan van aanpak waarin opgaven zijn opgedeeld in uitvoerbare deelprojecten voor gemeenten en waterschap. En waarbij fasering in tijd en locaties mogelijk is (onder andere inspelend op beschikbare capaciteit bij gemeenten en urgentie). Een deel van de opgaven ligt in het domein van de afvalwaterketen, waar onze achterban in het platform voor aan zet is.

Maar andere onderwerpen liggen meer in het ruimtelijke domein of bij milieuzorg, denk aan: VTH op Indirecte Lozingen, verbod op teelt en/of gewasbescherming, planologisch vastleggen van bufferstroken om KRW watergangen. Dat soort van werkzaamheden staan verder af van onze invloedssfeer als platform. We willen daarom ook omgevingsdiensten en RO betrekken waar dat nodig is.

5. **GWSW-gegevens van gemeenten en waterschap gestandaardiseerd en op orde!** Dit is een ambitie dat een aantal jaar geleden is geïnitieerd door stichting RIONED. Doel is om een landelijk uniforme en gestandaardiseerde

beschrijving te hebben van de opbouw en werking van de afvalwaterketen van alle gemeenten en waterschappen. Dit draagt onder andere bij aan vermindering van kwetsbaarheid, efficiëntie in beheer, monitoring van klimaat adaptatie en optreden bij calamiteiten.

Voor het hele verzorgingsgebied van Vallei en Veluwe hebben we in 2024 en 2025 een uitgebreide inventarisatie laten uitvoeren over de stand van zaken met GWSW. De uitkomst was dat bij veel gemeenten en het waterschap nog behoorlijke achterstanden zijn in het omschrijven van alle objecten naar GWSW en met het uploaden in het centrale bestand van RIONED. Die achterstanden willen we de komende 5 jaar wegwerken. In samenwerking met de Noord- en Oost-Veluwe en Waterschap Vallei en Veluwe ontwikkelen we een 'stimuleringsprogramma' waarbij we de collega's bij gemeenten en het waterschap deels willen 'ontzorgen' (door het werk uit handen te nemen en door een externe deskundige te laten uitvoeren) en deels begeleiden om 'up-to-date' te worden in hun gegevensbeheer.

6. **Regionale monitor van klimaat adaptatie.** Geïnspireerd op onder andere de Klimaatmonitor van de gemeente Wageningen, willen we onderzoeken of we een gelijksoortig 'dashboard' c.q. monitor kunnen ontwikkelen voor de hele regio van Vallei en Veluwe Klimaatbestendig. Provincie Gelderland heeft subsidie beschikbaar gesteld voor een eerste fase van verkenning. De monitor zou dan door gemeenten gebruikt kunnen worden om aan raden en inwoners eenvoudig zichtbaar te maken hoe we ervoor staan met onze regio weerbaarder te maken voor de gevolgen van de klimaatverandering. Voor dit onderzoek zijn we onder andere aangesloten bij het initiatief van het *Monitoring Lab* dat al landelijk loopt over monitoring van klimaat adaptatie. Daarnaast zijn er misschien ook kansen in de samenwerking met initiatieven als 'Future City Foundation' en andere platformen.

- Gedurende de looptijd van dit koersplan komen daar ongetwijfeld nog meer projecten, of subsidieaanvragen bij.

Hoofdstuk 5. Organisatie & planning

Sinds 2015 werken we met een **5-jarenplan** voor de hoofdlijnen van onze samenwerking. Aansluitend stellen we jaarlijks in het **bestuurlijk overleg** van november een werkplan met begroting vast voor het komende jaar. In het voorjaar volgen het jaarverslag en de eindafrekening van het afgelopen jaar.

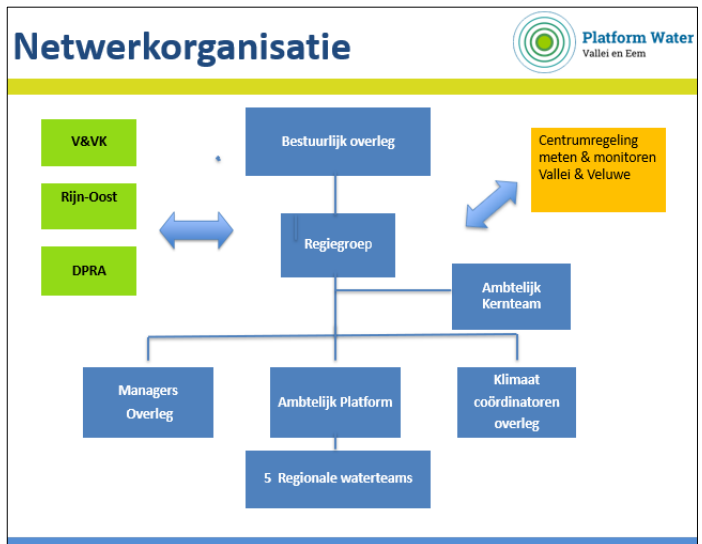
5.1 Organogram

Het organogram geeft de structuur van het PWVE weer zoals dat over de jaren heen is ontwikkeld. Voor de periode van 2026-2030 zijn daarin voorsnog geen wijzigingen voorgesteld.

Wel kiezen we voor een andere insteek voor het managers overleg. Dat organiseren we voorsnog niet meer standaard in de jaarplanning, maar alleen op aanvraag en/of daar aanleiding toe is. De afgelopen 15 jaar bleek de opkomst bij de managers overleggen structureel erg laag. Uit enquêtes onder de managers was de belangrijkste reden onvoldoende noodzaak of urgentie, andere zaken kregen prioriteit. Ook is bij enkele gemeenten het management vervangen door ‘zelfsturende’ teams.

In het managers overleg van oktober 2025 is in reactie op deze insteek afgesproken om einde 2026 te evalueren hoe deze ‘opschortende werking’ van het managers overleg wordt ervaren. Ook is gesteld dat het er voortaan een belangrijke ‘signaal’-functie ligt bij de ambtelijk voorzitter, samen met de programma manager, voor zaken die ook afstemming met de managers vragen.

Vanuit het ambtelijk kernteam willen we een schakelfunctie organiseren op het dossier van de KRW. Enerzijds willen we namens onze gemeenten een eerste aanspreekpunt zijn voor provincies en waterschap voor de aanpak van KRW-maatregelen. Andersom willen we richting gemeenten een adviesrol spelen op dit dossier.

5.2 Rollen en samenstelling van de gremia

In onderstaande tabel lichten we de rollen en samenstelling van de diverse overleggen kort toe, zoals we dat in 2026-2030 willen invullen.

Wat	Rol	Samenstelling
Bestuurlijk overleg Minimaal 2x per jaar	Kaderstellend en toetsend (mede aan de hand van 5-jaren koersplan, jaarplan met begroting, jaarverslag met afrekening). Agendeert, informeert en deelt kennis over (bestuurlijk) opgaven en ontwikkeling in relatie tot het domein van water en klimaat. Agendeert en koppelt terug in de relatie met andere bestuurlijke gremia (oa Vallei & Veluwe Klimaatbestendig, Zoetwaterregio Rijn-Oost en Deltaprogramma).	Wethouder of heemraad van de 16 deelnemende gemeenten en Waterschap Vallei en Veluwe. <i>Bestuurlijk voorzitter</i> van het PWVE wordt in principe verkozen vanuit één van de gemeenten. Een afvaardiging uit het bestuurlijk overleg neemt tevens deel in Regiegroep (minimaal 3 deelnemers).

	Opdracht gevend aan programma manager en kernteam.	Provincies Gelderland en Utrecht en drinkwaterbedrijf Vitens zijn agenda-lid en altijd welkom om aan te schuiven.
Regiegroep Minimaal 3x per jaar	Regie over en strategisch klankbord voor de werkzaamheden van het platform en het kernteam. Voorbereidend gremium voor het bestuurlijk overleg en onderliggende strategie- en werkplannen. Bestuurlijke vertegenwoordiger naar externe partijen.	Bestuurlijk voorzitter en afvaardiging uit het bestuurlijk overleg, minimaal de heemraad. Plus de ambtelijk voorzitter, als vertegenwoordiging van de managers. Bij de vergadering is ook de programma manager aanwezig en eventueel andere leden van het kernteam.
Managers overleg Op afroep	Toetsend orgaan, zowel op programma als uitvoering door het kernteam. Stimuleert de eigen achterban om actief deel te nemen aan de activiteiten van het platform en meerwaarde te realiseren voor de eigen organisatie en de regio als geheel. Opdrachtgever specifiek op het thema van 'personele kwetsbaarheid'.	Managers/teamleiders van iedere deelnemende organisatie (vrij in te vullen bij zelfsturende organisaties). Managers kiezen uit hun midden een <i>ambtelijk voorzitter</i> . Deze neemt deel aan de Regiegroep. De ambtelijk voorzitter vervult ook de rol van <i>opdrachtgever</i> richting de programma manager.
Ambtelijk Platform Minimaal 5x per jaar	Wordt ook wel 'het kloppend hart' van het PWVE genoemd. Het zijn de fysieke bijeenkomsten waar medewerkers samenkomen, om elkaar te ontmoeten en kennis en ervaringen met elkaar te delen over hun vakgebied. Op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Agenderend voor (nieuwe) opgaven en projecten. Basis van waaruit thema- en projectgroepen worden bemenst en terugkoppeling plaatsvindt.	Mix van beleidsadviseurs, beheerders en technisch specialisten op het gebied van water en klimaat adaptatie. Minimaal één deelnemer van iedere betrokkenen organisatie. Ook deelname vanuit de UVT van de centrumregeling meten & monitoren. Provincies en Vitens zijn ambtelijk ook vertegenwoordigd in dit gremium.
Klimaat coördinatoren overleg Minimaal 3x per jaar	Aanvullend overleg op het ambtelijk platform, om specifieke klimaatthema's te agenderen, die verder gaan dan het domein van water (zoals hitte, droogte, gezondheid, veerkracht, klimaatrechtvaardigheid en meer, uit DPRA en Nationale Adaptatie Strategie). Dit sluit aan op de rol van het PWVE als één van de 45 DPRA-werkregio's in Nederland. Strategisch en tactisch niveau.	Beleidsadviseurs van gemeenten, waterschap, provincies en Vitens die in hun organisaties de coördinerende rol hebben voor klimaatadaptatie.
5 Regionale waterteams Minimaal 2x jaar	Het werkgebied van het PWVE is opgedeeld in 5 deelregio's: Amersfoort-Plus, Scherpenzeel-Woudenberg, Baarn-Soest, Barneveld-Ede-Veenendaal (Renswoude), Renkum-Rhenen-Wageningen. Focus op de dagelijkse uitvoeringspraktijk in het waterdomein en zuivering. Kennis delen en samenwerken in aanbesteding en uitvoering van onderzoek en praktische werkzaamheden, op tactisch en operationeel niveau. Circa eens per twee maanden overleggen de 'trekkers' van de waterteams met het kernteam, over lopende zaken, projecten of onderzoeken die eventueel platformbreed aandacht verdienen.	Beleidsadviseurs, beheerders en technisch specialisten van gemeenten uit de deelregio's en het waterschap, mede in combinatie met de RWZI's in de deelregio's.
Kernteam Maandelijks	Organisatieteam en coördinerend voor alle activiteiten en het programma van het platform. Inclusief communicatie en financiën. Voorbereidend voor het overleg van bestuurders en managers. Opdrachtgever en projectleider voor werkzaamheden van derden tbv het platform. Coördinator voor subsidies en/of samenwerking met derden. Vertegenwoordiger van de werkregio in andere gremia.	Bij voorkeur gedetacheerd door de deelnemende organisaties aan het PWVE. De inzet wordt vergoed op uurbasis.

	Het kernteam wordt geleid door een programma manager.	
Programma manager	Verantwoordelijk voor de aansturing van het kernteam en coördinatie van alle activiteiten van het platform. Vertegenwoordigt het platform in externe gremia. Opdrachtgever aan derden en/of projectleider voor specifieke opgaven, binnen de kaders van het jaarlijks vastgestelde werkplan en begroting en de uitgangspunten in het 5 jaren koersplan. Is verantwoording schuldig aan het bestuurlijke en managers overleg c.q. de bestuurlijke voorzitter én de ambtelijke voorzitter.	Bij voorkeur gedetacheerd door een van de deelnemende organisaties aan het platform. De inzet wordt vergoed op uurbasis.

5.3 Juridisch kader en werkgeverschap

Belangrijk om te vermelden; het PWVE is geen juridische entiteit c.q. rechtspersoon. Die rol neemt **Waterschap Vallei en Veluwe** op zich. Het kernteam, inclusief administratie en financiën, is dan ook daar ondergebracht en functioneert onder de vlag van het waterschap.

De teamleider *Beleid en Advies Waterketen en Duurzaam Vernieuwen* bij het waterschap treedt ook op als **‘werkgever’**. In geval van contractuele aanstelling en beoordeling van de programmamanager, gebeurt dat in overleg en op voordracht van de ambtelijke en bestuurlijke voorzitters van het platform. Voor de aanstelling en beoordeling van de overige kernteamleden, projectmedewerkers, trainees of stagiaires stemt de teamleider dat af met de programmamanager.

5.4 Jaarplanning

Hieronder is een voorbeeld van een jaarplanning opgenomen voor alle reguliere activiteiten van het PWVE in het jaar 2025. Het is een redelijk vast stramien, dat zich de komende 5 jaar in principe op soortgelijke wijze zal herhalen.

Hoofdstuk 6. Financiën

Om alle activiteiten en de inzet van het kernteam mogelijk te maken, heeft het platform een eigen begroting die jaarlijks wordt vastgesteld. Het budget is taakstellend.

De begroting wordt hoofdzakelijk gevoed door de **deelnemersbijdragen** van alle 17 deelnemers. In de samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd hoe deze bijdragen tot stand komen:

- 1/3 van het budget wordt beschikbaar gesteld door Waterschap Vallei en Veluwe.
- 2/3 wordt door de gemeenten geleverd, verdeeld op basis van het aantal inwoners. Als peildatum voor het inwoneraantal gedurende de gehele planperiode 2026–2030, geldt de stand per 1 januari 2025 (CBS).

Vanaf 2025 mag het PWVE rekenen op een jaarlijkse structurele bijdrage van **€49.500** van de provincie Gelderland. Deze is bestemd voor ondersteuning van de uitvoeringsorganisatie (het kernteam) op het gebied van klimaatadaptatie. Het PWVE kan deze middelen vrij inzetten, bijvoorbeeld voor onderzoek, projectorganisatie of het stimuleren van uitvoeringsprojecten bij de deelnemers.

Toelichting en verantwoording vinden plaats in de begroting, respectievelijk de jaarrekening.

6.1 Begroting 2026-2030

Op basis van de ambities uit bovenstaande Koersplan 2026-2030 en de ervaringen uit de afgelopen vijf jaar, is een taakstellende begroting opgesteld voor 2026.

De begroting 2026 is ook richtinggevend voor de financiële ruimte in de jaren 2027-2030, exclusief inflatiecorrecties. Uiteraard kan dat in de loop van de jaren worden aangepast, als omstandigheden daartoe aanleiding geven en in het bestuurlijk overleg daarover wordt besloten.

In de afgelopen jaren is de inzet van trainees uit de samenwerking met het **Nationaal Water- en Bodemtraineeship** steeds als aparte pilot in de begroting gepresenteerd. Dat blijven we ook graag in deze planperiode doen, vanwege het bijzondere karakter van deze regeling. Als PWVE vergoeden wij collectief 50% van de detacheringskosten voor een trainee; de andere 50% komt voor rekening van de Platformdeelnemer/'inlener' waar de trainee dat jaar wordt geplaatst en voor werkt. Dat kunnen ook twee organisaties zijn die gezamenlijk een opdracht aan de trainee formuleren. De detacheringsovereenkomst wordt gesloten tussen de 'inlener' en het Nationaal Water- en Bodemtraineeshipcentrum.

In de bijlage 3 staat de verdere uitwerking van de toelichting op de begroting en werkplan 2026.

Bijlagen

Bijlage 1. Uitkomsten evaluatie PWVE

Deze evaluatie is uitgevoerd tijdens het ambtelijk platform op 23 januari 2025 in Amersfoort. De gebruikte methode was die van 'het wereldcafé' waarbij de deelnemers aan het platform in 2 rondes, in verschillende groepjes, het gesprek met elkaar zijn aangegaan over 3 vragen:

7. Wat zijn voor jou / jullie de 'tops' van het PWVE over de afgelopen jaren?
8. Welke 'tips' heb jij / hebben jullie voor de nieuwe periode?
9. Wat zou jij/zouden jullie graag anders willen, of vind je dat ook aandacht behoeft in het nieuwe koersplan en de samenwerking?

Tops:

- Netwerk: vragen omtrent werk -> Help: wie kan mij helpen?!? (Van elkaar leren)
- Win-Win
 - o Beter in de gaten hoe de kostendekking in elkaar zit
 - o Levend document i.p.v. koud advies
 - o Kosten besparing
- Nieuwsbrief (effect -> hoeveel kosten?)
- Binnen afvalwaterteams toegang tot elkaars beheersystemen
- Afwisseling in locaties ambtelijk platform (ook niet alleen raadszalen, wel werk gerelateerd)
- Stagiairs en trainees
- Kennisdeling
- Fijne samenwerking
- Gezellig
- Gezamenlijke projecten/ vraagstukken oppakken
- Apart klimaatoverleg
- Waanbevel nieuwe dingen tonen
- Netwerken, elkaar spreken
- Ambtelijk overleggen zijn top geregeld
- Opkomst is altijd heel goed
- Interessant en nuttig dat er aandacht is voor drinkwater
- Kennis en ervaringen delen is heel erg waardevol
- Waardevol netwerk (je staat er niet alleen voor)
- Korte lijntjes/ goed benaderbaar
- Meedenken over agenda ambtelijk platform
- Platform academie is leuk voor nieuwe medewerkers juist nieuwe thema's leuk
- Ledenlijst op website is handig
- Ambtelijk platform goed qua opzet
- Mensen weten elkaar steeds beter te vinden
- Afvalwater team praktisch samen projecten
- Platform dag inspirerend

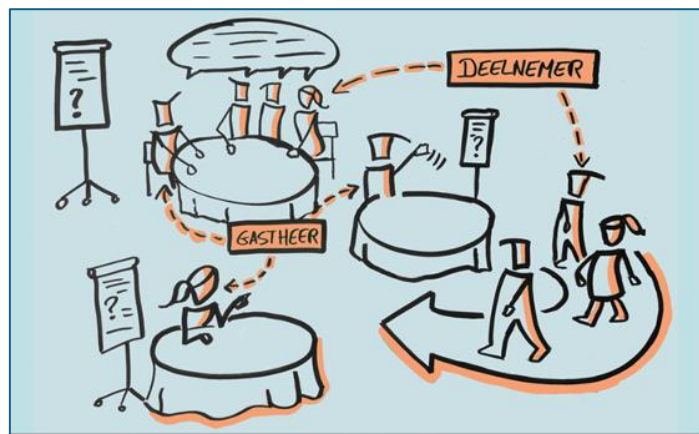
Tips:

- Meer werkbezoek ter inspiratie (nieuwe innovaties, bijvoorbeeld schoon en emissie loos bouwen project)
- Afwisseling tussen beleidsonderwerpen en uitvoeringsonderwerpen
- Niet een bestuursorgaan worden, houdt het bij netwerken, kennisdeling en agenderen
- Meer inhoudelijk over riolering in afvalwaterteams
- Delen wat er in de afvalwaterteams gebeurt -> rol voor afvalwaterteam trekkers
- Thema's niet te breed maken, af en toe kan + dan collega's intern extra meenemen
- Makkelijker informatie delen en vragen kunnen stellen via teams o.i.d.
- Nieuwe kennis delen
- Platform thema, groene daken

- Praktische tips
- Actieprogramma (afkoppelen)
- Riool ook centraal
- Ontsluiting van de kennis, HOE? Niet alleen bij bijeenkomsten
- Meer gebruik van elkaars kennisvraagboek, MSTeams?
- Verdeeldheid over stoppen met management overleg (Bunschoten bv)
- Projecten voor studenten aanbieden
- Ledenlijst makkelijk openbaar
- Riothermie aquathermie
- Bellen managers, persoonlijk benaderen
- Zoeken naar thema's die alle managers interessant vinden personeel/inhuur
- Kritieke infra meenemen in de risico's
- Meer samenwerking met Vitens en provincies
- Wat kunnen wie in de samenwerking tussen partijen beter doen. Op zoek naar Win – Win
- Platformacademie ook openstellen voor (een paar) trainees van het NWT (die niet bij het platform werken)
- Te nat of te droog -> wie kan er iets aan doen?
- Marktplaats – vraag en aanbod
- België als voorbeeld gescheiden water gebruikt
- Op zoek naar verbindende schakels tussen partijen Provincie-gemeenten-waterschap- Vitens gezamenlijk opgaven -> keten denken voorbeelden/cases
- Excursies
- Mixen van thema's per platform overleg zodat het voor iedereen interessant is, voldoende netwerken
- Beheerder meer aan laten sluiten
- Inzet van rioolheffing verbreden + uitgeven

Andere aandachtspunten:

- Hoe kan ik de kosten uit leggen -> wellicht concrete voorbeelden zoals gezamenlijk meten
- Duurzame locaties voor het platform (goed te bereiken met het OV)
- Geen regionale doelen bespreken, blijf bij het doel van het platform
- Meer aandacht voor: ecologie, biodiversiteit, waterkwaliteit (foutaansluitingen) en waterkwantiteit
- Waterschap meer gebruik maken van het platform -> meer meenemen in visies en beleid
- Past het thema (circulariteit) bij riolering?
- Er wordt niet altijd aansluiting op de onderwerpen van het AWT ervaren
- Strakkere eigen definitie, bijvoorbeeld op circulair!
- Meer aandacht voor rioolbeheer
- Naast instandhouding riolering/afvalwaterketen, ook aandacht voor (*comment goed leesbaar..*)
- Databeheer (standaardiseren)
- Niet alle AWTs werken goed
- Kernteam rouleren
- Aanhaken van provincies

Bijlage 2 Strategische samenwerking en partners

Als PWVE werken we nauw samen met diverse andere partijen in verschillende grotere netwerken.

Twee van deze netwerken zijn ontstaan uit het directe initiatief van ons platform:

- Centrumregeling meten en monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe (UVT);
- Vallei en Veluwe Klimaatbestendig.

1. UVT meten & monitoren:

In 2010 zijn we binnen het PWVE gestart met de uitvoeringsorganisatie Meten en Monitoren (UFO). Onder deze vlag bundelden we alle meet- en monitoractiviteiten van gemeenten en waterschap, met als doel efficiënter en effectiever te werken, onze kwetsbaarheden verkleinen en samen meerwaarde te creëren in analyses. Later sloten ook andere gemeenten uit het beheergebied Vallei en Veluwe aan.

In 2020 is dit logischerwijs omgezet naar een gemeenschappelijke regeling (wGR), met het streven om alle gemeenten in het beheergebied te betrekken en zo een gebiedsdekkend meet- en monitorsysteem te realiseren. Dit vergroot efficiëntie, continuïteit, professionaliteit en biedt betere mogelijkheden voor integrale sturing.

Het waterschap fungeert als centrumorganisatie en voert de taken uit via het Uitvoeringsteam Meten en Monitoren (UVT). De GR heeft een eigen bestuurlijk overleg, gebruikersklankbordgroep, jaarrekening en jaarverslag.

Onze PWVE-visie op meten en monitoren hebben we vastgelegd in een plan van aanpak '*zicht op elke druppel*' (Marijke Stronks, 2017). Actualisatie van deze visie is nodig, want nieuwe beleidskaders en regelgeving is sinds 2017 stellen nieuwe eisen. Denk aan onder andere de nieuwe EU-richtlijnen voor verwerking van stedelijk afvalwater, de KRW en/of de 'influentstrategie' van het waterschap.

2. Vallei en Veluwe Klimaatbestendig (V&VK):

Sinds 2017 werken we nauw samen met de werkregio's van de Noord- en Oost-Veluwe aan de uitvoering van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Onder de noemer van 'regionaal delen, lokaal doen' brengen we kennis bijeen en organiseren wij samenwerking op diverse klimaat thema's. We hebben in 2020 een gezamenlijk regionaal uitvoeringsprogramma vastgesteld, met als doel bij te dragen aan een klimaatbestendige regio in 2050. Bestuurlijke afstemming vindt 4 maal per jaar plaats in een overleg van de voorzitters van de 3 werkregio's en de verantwoordelijke heemraad van Waterschap Vallei en Veluwe.

Voor 2025 en 2026 hebben we de focus gelegd op 4 acties:

1. Aan de slag met – Integraal Actieplan Hitte;
2. Waterzuinige industrie;
3. Geen regenwater in het riool;
4. Bouwtafel waterzuinige wijken.

Rondom deze acties wordt vanuit V&VK organiseren we vanuit V&VK aparte 'communities of practice'. Uitkomsten worden gedeeld delen we uiteindelijk op de Klimaattop Vallei & Veluwe, in nieuwsbrieven of in speciale webinars. Daarnaast draagt V&VK de zorg voor de Klimaat Effect Atlas Vallei & en Veluwe. Eind 2025 is een update beschikbaar op basis van de nieuwste KNMI-klimaatscenario's.

De kracht van deze samenwerking is dat we hier vooral de lokaal overstijgende aanpak agenderen en ook de thema's van hitte, gezondheid, veiligheid (natuurbranden en overstromingsrisico's).

Dat zijn thema's die in de 3 meer 'waterzorg-gedreven' werkregio's van PWVE, NWWK en SWOV moeilijk te adresseren zijn.

Bij Vallei & Veluwe Klimaatbestending (VVK) zijn ook de provincies Gelderland en Utrecht bestuurlijk en ambtelijk aangesloten. Daarnaast doen ook de veiligheidsregio's en ggd's uit Utrecht en Gelderland mee, alsmede Vitens en RWS-Oost.

Met drinkwaterbedrijf Vitens staat ook het onderwerp **drinkwaterbeschikbaarheid** op de agenda. Vitens uit al langer haar zorgen. Provincies werken nu aan regionale programma voor extra bronnen, bronbescherming en vermindering waterverbruik.

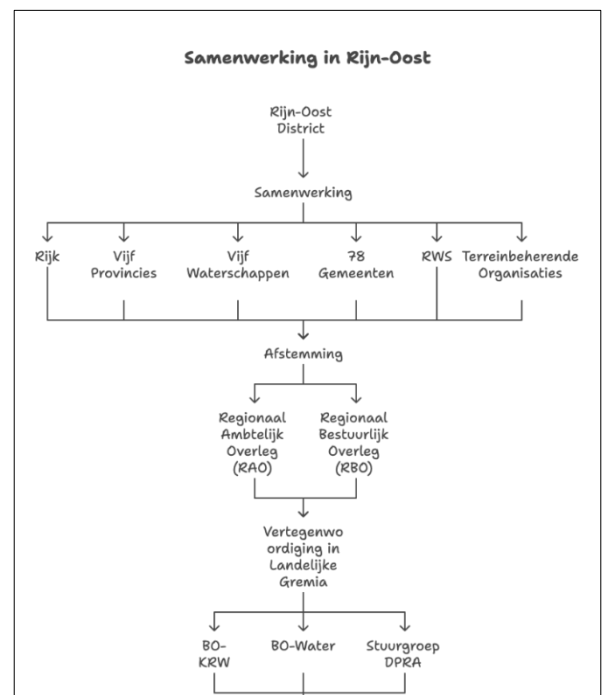
Andere strategische netwerken

Als PWVE vertegenwoordigen wij ons gebied in diverse netwerken, gericht op het halen (en brengen) van relevante kennis, inspirerende voorbeelden en innovaties. Of voor het verwerven van subsidies. Door dit centraal vanuit het PWVE te doen, willen we de individuele deelnemers zoveel mogelijk ontlasten.

a. Zoetwaterdistrict Rijn-Oost

Europa verplicht lidstaten om elke zes jaar stroomgebiedbeheerplannen (SGBP's) op te stellen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze plannen beschrijven de waterkwaliteit, problemen, doelen en maatregelen. Nederland kent vier internationale stroomgebieden (Rijn, Maas, Schelde, Eems), verdeeld in vijf regionale districten. We zitten nu in de derde planperiode (2022–2027); de voorbereiding van de vierde planperiode (2028–2033) is gestart.

Rijn-Oost is één van de vijf regionale districten. Hier werken Rijk, 5 provincies, 5 waterschappen, ca. 78 gemeenten, RWS en terrein beherende organisaties samen aan schoon en gezond oppervlakte- en grondwater. Afstemming gebeurt vier keer per jaar in het regionaal ambtelijk (RAO) en bestuurlijk overleg (RBO). Rijn-Oost is daarnaast vertegenwoordigd in landelijke gremia zoals BO-KRW (bestuurlijk overleg), BO-Water en de Stuurgroep DPRA. Vanuit PWVE neemt de programmamanager deel aan het RAO; bestuurlijk worden we momenteel (2022-2026) vertegenwoordigd door de wethouder van Brummen, voorzitter Vallei & Veluwe Klimaatbestendig en SWOV.

Naast de aanpak KRW is Rijn-Oost ook verantwoordelijk voor ZON, het zoetwaterprogramma Oost-Nederland. ZON richt zich op het waarborgen van voldoende zoetwaterbeschikbaarheid in onze regio. Met name aanvullen en beschermen van het grondwaterniveau.

Ook staat DPRA op de agenda van Rijn-Oost. De rol van Rijn-Oost is daarin beperkt en richt zich op beïnvloeding van landelijke beleid via het BO-Water en de Stuurgroep DPRA. Ook stemmen we als PWVE-werkregio periodiek onze inzet op DPRA af met de 9 andere werkregio's binnen Rijn-Oost.

B.DPRA

Het PWVE is een van de 45 werkregio's voor de uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Tot en met 2027 voeren we projecten uit met steun van de Impulsregeling DPRA. Twee keer per jaar overlegt de landelijke Stuurgroep DPRA met alle werkregio's.

Voor 2025–2027 ontvangen we van de provincie Gelderland een extra bijdrage van €49.500 voor klimaatadaptatie.

Daarnaast stelt de provincie in ieder geval voor 2026 incidenteel circa €100.000 subsidie beschikbaar voor projecten per werkregio, met minimaal 30% cofinanciering en uitvoering uiterlijk in 2027.

Bijlage 3 Toelichting op de begroting en werkplan 2026

Omdat het koersplan al een redelijk uitgebreid overzicht geeft van inzet en activiteiten, kunnen we het specifieke werkplan voor 2026 beknopt houden als toelichting op de begroting.

3.1 Begroting 2026

Alle bedragen zijn inclusief 7% btw. Waterschappen in Nederland kunnen niet gebruik maken van btw-compensatie. Met de belastingdienst is overeengekomen dat het aandeel van het waterschap niet terug vorderbaar en het aandeel van gemeenten en provincies wel terug vorderbaar is. Dit resulteert daarom in het gemiddelde tarief van 7% overeengekomen voor PWVE.

Uitgaven PWVE	Begroting 2026	Begroting 2025
Programma team	€ 230.000	€ 237.000
Programma manager & projectleiding	€ 105.000	€ 119.000
Programma ondersteuning/secretariaat	€ 30.000	€ 42.000
Communicatie advies & ondersteuning	€ 25.000	€ 30.000
Adviseur Klimaatadaptatie	€ 11.000	€ 9.500
Adviseur Waterschap & KRW	€ 11.000	€ 11.500
Adviseur Water & Riolerings Gemeenten	€ 11.000	€ 11.500
Financial control	€ 11.000	€ 10.500
Projectmedewerker /Trainee (detachering)	€ 23.000	
Stage plaats (5mnd)	€ 3.000	€ 3.000
Programmathema's & projecten		
1. Netwerkontwikkeling & communicatie	€ 20.000	€ 25.000
2. Duurzaam en optimaal watersysteem	€ 50.000	€ 44.500
3. Waterrobuust en klimaatbestendige regio	€ 50.000	€ 60.000
4. Vermindering personele kwetsbaarheid	€ 10.000	€ 2.500
5. Extra projecten	pm	
<i>totaal generaal</i>	€ 360.000	€ 369.000

Inkomsten PWVE		Raming 2026	Begroting 2025
Bijdragen van derden:		€ 60.000	€ 61.000
- Vergoeding inzet Vallei & Veluwe Klimaatbestendig	I	€ 10.000	€ 11.500
- Bijdrage klimaatadaptatie provincie Gelderland	II	€ 50.000	€ 49.500
- Mogelijke subsidies en bijdragen derden	III	pm	
		-----+	-----+
Totaal bijdragen		€ 60.000	€ 61.000
Begrote uitgaven		-€ 360.000	-€ 369.000
		-----+	-----+
Nog te dekken uit deelnemersbijdragen		-€ 300.000	-€ 308.000
Deelnemersbijdragen regulier		€ 300.000	308.000
- totaal bijdragen gemeenten (2/3)		€ 200.000	205.333
- bijdrage Waterschap VV (1/3)		€ 100.000	102.667
		-----+	-----+
SALDO		€ 0	€ 0

3.2 Toelichting

UITGAVEN	Korte toelichting
Kernteam	Wegens succes blijft de samenstelling van adviesfuncties en ondersteuning vooralsnog ongewijzigd. De extra bijdrage van provincie Gelderland geeft wel de mogelijkheid om een projectmedewerker/ trainee bij het kernteam te halen, om te ondersteunen bij de vele DPRA-activiteiten die voor '26 op het programma staan (analyse stresstesten en impact, risicodialogen, droogte aanpak, e.d.)
Netwerk organisatie & communicatie	Bijeenkomsten vinden zoveel mogelijk plaats bij onze organisaties 'thuis'. De organisatie van de Platformmiddag en diverse specifieke themabijeenkomsten en trainingen vallen ook hieronder. Kosten voor communicatie betreffen onder andere hosting en updating van website, foto- en filmrapportages en specifieke presentaties.
Duurzaam en optimaal watersysteem	De activiteiten onder deze noemer dragen bij aan beleid, kennis en innovatie in het vakgebied van (stedelijk)water. Hieronder enkele projecten voor 2026. De opgaven voor KRW krijgen meer aandacht, zoals aanpak van kritische overstorten, terugdringen van foutaansluiting en Vergunning en Toezichthouden (VTH) op indirecte lozingen. De influentstrategie krijgt o.a. uitwerking in aanpak rioolvreemd water en (eveneens) foutaansluitingen, inzet op verder afkoppelen. We volgen ook onze nationale uitwerking van de nieuwe EU-richtlijnen voor de verwerking van stedelijk afvalwater. We willen onze visie 'Zicht op elke druppel' (2017) actualiseren. Deze visie hebben we destijds opgesteld als richtlijn voor het programma van meten en monitoren, zoals dat ook nu door het UVT wordt uitgevoerd. Maar ondermeer de Influentstrategie, EU-richtlijnen, DPRA en KRW stellen nieuwe eisen aan en wensen voor ons stelsel van meten en monitoren van (afval)waterstromen.

	Voor grondwater zetten we in op modelleren van grondwaterstromen in stedelijk gebied. En we streven naar gezamenlijk afgestemde communicatie naar onze inwoners. We blijven inzetten op de registratie van alle watersystemen bij onze gemeenten en het waterschap in GWSW, onder andere door het opstellen van een 'ondersteuningsaanbod' om achterstanden weg te werken en op een collectief uniform basisniveau te komen.
Waterrobuust en klimaatadaptatieve regio	We organiseren een aantal bijeenkomsten en onderzoek om gezamenlijk impactanalyse te maken op de resultaten van de bovenregionale en lokale stresstesten op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingsrisico's. We gaan door met de klimaat acties waterzuinige industrie /waterrotondes, klimaatbestendige wijken, grootschalig afkoppelen en de menukaart hitte. We zetten in op het verder borgen in het gemeentelijk omgevingsbeleid van de richtlijnen voor klimaatbestendige bouw en de principes voor water en bodem sturend.
Terugdringen van personele kwetsbaarheid	We gaan door met het traineeprogramma (is apart begroot, zie verderop). We streven naar minimaal 2 stagiaires in ons werkgebied. We organiseren minimaal 3 werk-/locatiebezoeken met intervisieachtige opzet en minimaal 1 expertmeeting op ons vakgebied.
Extra projecten water & klimaat	PWVE is opdrachtgever voor de grondwatermodellering in stedelijk gebied (kosten zijn opgenomen onder de post <i>watersysteem</i>). In VVK-verband is PWVE mede-opdrachtgever voor klimaateffectatlas en regionale impactanalyses (kosten opgenomen onder post <i>waterrobuust</i>). Voorstellen voor mogelijke extra projecten zijn te verwachten vanuit de influentstrategie en een aanpak-KRW, en borgen klimaatrichtlijnen in omgevingsbeleid.
INKOMSTEN	Korte toelichting
Vergoeding inzet Vallei & Veluwe Klimaatbestendig	Voor de uren-inzet vanuit ons kernteam is een vaste vergoeding beschikbaar gesteld vanuit het budget van V&VK.
Bijdrage provincie Gelderland	In het coalitieprogramma van de provincie Gelderland is een structurele bijdrage beschikbaar gesteld van €49.500 (2025) per werkregio voor ondersteuning van gecoördineerde inzet op klimaatadaptatie.
Mogelijke subsidies en bijdragen derden	We blijven alert op het aanvragen subsidies om (extra) regionale projecten als PWVE te kunnen realiseren. Zo komt er in 2026 weer een DPRA-subsidiebudget vanuit provincie Gelderland beschikbaar voor eenmalige projecten.
Deelnemersbijdrage	Een uitgangspunt van dit koersplan is: doorgaan op de huidige weg! Dat credo is doorgezet in de deelnemersbijdrage; deze handhaven we op het constante niveau van de afgelopen 5 jaren, taakstellend! De deelnemersbijdrage is taakstellend! Achteraf in de jaarrekening 2026 wordt de bijdrage definitief vastgesteld. Afgelopen jaren bleken we steeds lager uit te komen qua deelnemersbijdrage, dan wat initieel was begroot.

3.3 Verdeling gemeentelijke deelnemersbijdrage

Gemeenten staan gezamenlijk aan de lat voor 2/3 van de deelnemersbijdrage.
 Verdeling gebeurt op basis van inwonersaantallen, peildatum 1 januari 2025 CBS.

Deelnemende gemeente	Inwoneraantallen 1/1/2025 CBS	%		Raming bijdrage 2026	Begrote bijdrage 2025
Amersfoort	163.298	22%		€ 44.727	€ 46.395
Baarn	25.184	3%		€ 6.898	€ 7.336
Barneveld	63.152	9%		€ 17.297	€ 17.429
Bunschoten	22.684	3%		€ 6.213	€ 6.450
Ede	124.214	17%		€ 34.022	€ 34.563
Eemnes	9.927	1%		€ 2.719	€ 2.728
Leusden	31.911	4%		€ 8.740	€ 8.968
Nijkerk	45.720	6%		€ 12.523	€ 12.735
Renkum	31.490	4%		€ 8.625	€ 9.268
Renswoude	5.782	1%		€ 1.584	€ 1.606
Rhenen	20.392	3%		€ 5.585	€ 5.935
Scherpenzeel	10.539	1%		€ 2.887	€ 2.915
Soest	47.999	7%		€ 13.147	€ 13.748
Veenendaal	70.352	10%		€ 19.269	€ 19.615
Wageningen	42.790	6%		€ 11.720	€ 11.701
Woudenberg	14.760	2%		€ 4.043	€ 3.942
	730.194	100%		€ 200.000	€ 205.333

3.4 Trainee programma in samenwerking met het Nationaal Water- en Bodemtraineeship

Ook op dit onderdeel zetten we het beleid van de afgelopen jaren door; we streven naar het inschakelen van gemiddeld 2 trainees per jaar in onze platformregio.
 Een traineeship duurt in de regel 2 jaar, daarna stroomt de trainee uit naar een aanstelling elders (bij voorkeur de organisatie waar de trainee werkzaam was).
 De trainees zijn in vaste dienst bij het watertraineeship. Het watertraineeship detacheert vervolgens de trainee bij een van onze deelnemers, voor in principe 1 jaar. De trainee werkt in principe 4 dagen per week bij de 'inlener', de 5de dag is beschikbaar voor trainingsactiviteiten die het watertraineeship organiseert.
 We streven ernaar om het 2de jaar de trainee bij een van de andere deelnemers te plaatsen. Zo kan de trainee kennis maken met meer organisaties en meer aspecten van ons werk.

Voor 2026 ziet het plaatsingsschema en kostenraming er als volgt uit:

Plaatsingsschema en raming detachingskosten 2026					
<i>Kandidaten:</i>	<i>Periode</i>	<i>Uurtarief</i>	<i>Declarabele uren</i>	<i>Totaal</i>	<i>50% PWVE</i>
Trainee 1	1 jan. t/m 31 oktober 2026 2de jaar	€ 53,00	1440	€ 76.320	€ 38.160
Trainee 2	1 jan t/m 30 augustus 2026 2de jaar	€ 53,00	1152	€ 61.056	€ 30.528
Nieuwe trainee	1 sep. t/m 31 dec. 2026 1ste jaar	€ 53,00	576	€ 30.528	€ 15.264
Totale detachingskosten 2026				+	€ 167.904
Totaal 50% voor rekening van PWVE					€ 83.952
inclusief niet aftrekbare BTW 7%					€ 89.829

De 50% collectieve bijdrage in de detachingskosten, worden verrekend zoals gebruikelijk in ons platform:

Deelnemers	Inwoners per 1-1-2025 CBS	Percentages	Prognose verrekening 2026
Amersfoort	163.298	22%	€ 13.393
Baarn	25.184	3%	€ 2.065
Barneveld	63.152	9%	€ 5.179
Bunschoten	22.684	3%	€ 1.860
Ede	124.214	17%	€ 10.187
Eemnes	9.927	1%	€ 814
Leusden	31.911	4%	€ 2.617
Nijkerk	45.720	6%	€ 3.750
Renkum	31.490	4%	€ 2.583
Renswoude	5.782	1%	€ 474
Rhenen	20.392	3%	€ 1.672
Scherpenzeel	10.539	1%	€ 864
Soest	47.999	7%	€ 3.937
Veenendaal	70.352	10%	€ 5.770
Wageningen	42.790	6%	€ 3.509
Woudenberg	14.760	2%	€ 1.211
subtotaal	730.194	100%	
Waterschap V&V			€ 29.943
			€ 89.829

